

Op de huid van Jan Henk van der Velden

'Raak niet verstrikt in je eigen web van leugens'

TEKST MART RIENSTRA FOTOGRAFIE HANS KOKX

Heeft de economische crisis ook positieve effecten?

Jazeker. Ik denk dat in dit soort periodes het kaf van het koren wordt gescheiden. De rotte appels die in mindere tijden vooral meeliften maar zich niet onderscheiden op basis van kwaliteit, vallen nu eerder van de boom. Wat overblijft, zijn de beste appels. Of ons kantoor daar ook bij hoort? Wij merken relatief weinig van de crisis, dat klopt. Financiële problemen

in de markt leiden vaak tot meer werk, al wordt het er niet altijd leuker door. De crisis duurt nu al zo lang dat ook de goede bedrijven er onderdoor kunnen gaan.

Heeft u een favoriet tv-programma?

Naar De Wereld Draait Door kijk ik graag. Helaas ben ik daar tijdens alle aandacht rondom mijn boek nooit als gast geweest. Ik kwam als item trouwens

wel in één van de uitzendingen van DWDD voor, omdat Andries Knevel zich versprak toen ik bij hem en het tv-programma De Moraalridders tekst en uitleg gaf over mijn boek. Was ik uiteindelijk toch nog te zien in mijn favoriete programma. Een carrière als tv-advocaat, waarin een aantal collegae mij inmiddels is voorgegaan, is niet mijn ambitie. De exposure is leuk, maar het hele jaar door zou veel te tijdrovend zijn.

Eind vorig jaar verscheen het boek: 'Iedereen liegt, maar ik niet'. Hierin gaat de Utrechtse advocaat Jan Henk van der Velden op zoek naar de waarheid over leugens. Hij ontwikkelde de zogenaamde liegladder, een systeem om leugens te kwalificeren. Het boek scoort goed in de winkel en de media; zo beoordeelde De Volkskrant het met vier sterren. Nu de 47-jarige advocaat enigszins terug is in de luwte van zijn kantoor Wijn & Stael is het tijd om op zijn huid te gaan zitten.

Heeft u met uw boek bereikt wat u wilde?

Ik heb in ieder geval voor veel herkenning gezorgd. De meeste reacties betroffen voorbeelden van liegen in alle gradaties, of zoals ik het in mijn boek noem: op alle treden. Ik denk dat het boek inderdaad tot inzicht en bewustwording leidt. Het houdt je in ieder geval een spiegel voor en laat zien dat na de eerste leugen nieuwe leugens vaak onvermijdelijk zijn. Dominoleugens noem ik dat.

Wat wilt u over vijf jaar bereikt hebben?

Ik heb geen uitgesproken ambities voor de verre toekomst, ook niet als auteur, maar ben wel ambitieus in alles wat ik doe. Ik hoop – en verwacht – het aangename leven dat ik nu leid, te continueren. Met telkens weer nieuwe uitdagingen en voldoening in mijn werk en mijn privé. Ik realiseer mij in toenemende mate dat ik mij gelukkig mag prijzen met mijn huidige situatie van harmonie en gezondheid. Dat is geen vanzelfsprekendheid en kan zomaar voorbij zijn.

Wat is uw grootste talent?

Ik kan de kern van een probleem goed analyseren, maar behoud tegelijkertijd wel overzicht op het totaal. Dat is ook nodig als je een begrijpelijk en overtuigend verhaal wilt vertellen in een pleidooi of processtuk. Dit in- en uitzoomen is essentieel in mijn professie. Als je het overzicht behoudt, dan ben je je ervan bewust dat vaak meer speelt dan alleen het juridische probleem. Dienstverleners moeten voorkomen dat ze alleen maar oog hebben voor het probleem op hun eigen vakgebied: een tunnelvisie.

En uw grootste valkuil?

Ik ben breed georiënteerd, heb voor veel zaken belangstelling en vind het daardoor lastig keuzes te maken. Als ik mijzelf scherp evalueer, merk ik dat dingen vaak gewoon op mijn pad komen, zonder dat ik mij afvraag of ik daar bewust voor kies. Aan de andere kant: ik vind alles wat ik doe ook erg leuk, dus tsja...

Wat is uw favoriete werkplek?

Hier dus, op mijn kamer in ons kantoor aan de Maliesingel. Een bevoorrechte locatie, in een monumentaal pand, midden in het historische centrum van de stad. Het lijkt mij verre van ideaal om kantoor te houden ergens aan de rand van Utrecht, in zo'n modern kantoorgebouw. Tegelijkertijd is een werkplek eigenlijk niet zo relevant, ik kan mij goed focussen en heb dan nauwelijks oog voor de omgeving, helaas.

Hoe ziet uw ideale zondagmiddag eruit?

Dan ontspan ik met mijn gezin of met goede vrienden. Een paar keer per jaar ga ik naar FC Utrecht. Zo was ik dit seizoen aanwezig toen Ajax op bezoek kwam. Als Domstedeling heb ik genoten van die partij en van de uitslag: 6-4. Hoe kun je het bedenken?

Waar bent u onlangs van geschrokken?

Toen ik een aantal weken terug in een radiostudio was voor promotie van mijn boek, werd ik tijdens het interview onderbroken door het ANP-nieuws over de schietramp in Luik, waar uiteindelijk zes mensen bij omkwamen. Dan denk ik meteen dat – bij wijze van spreken – mijn vrouw, mijn kinderen of ikzelf daar

hadden kunnen lopen. Dit soort gebeurtenissen relateert het leven sterk. Ook daarom moet je er nu wat van maken en niet plannen maken voor over vijf of tien jaar.

Met wie zou u een beschuitje willen eten?

Met hoogleraar Diederik Stapel, die vorig jaar op non-actief werd gezet nadat bekend was geworden dat hij zijn wetenschappelijk onderzoek zelf verzong. Wat ik zou willen weten, is niet zozeer het hoe en waarom van zijn daad, maar op welk moment hij beseftte dat hij niet meer terugkon en dus verstrikt was geraakt in zijn eigen web van leugens.

Werken tot 67 jaar; ja of nee?

Voor mij als partner binnen dit advocatenkantoor houdt het op als ik 63 word. Dat hebben we afgesproken, ook gelet op de zwaarte van deze functie. Ik vermoed dat mijn bezigheden tegen die tijd geruisloos overgaan in ander werk, nevenfuncties. En meer tijd voor vakantie.

Wat is uw favoriete stad?

Ik heb geen uitgesproken voorkeur voor een stad of land. Onze vakanties variëren nogal, vaak is de bestemming wel ver en kiezen we voor een reisdoel in Amerika of Azië. Als ik al een favoriete locatie zou hebben, dan is dat toch het laatstgenoemde continent, vanwege de combinatie natuur en cultuur. Alleen kan ik er slecht tegen als ze in Azië uit beleefdheid 'ja' zeggen maar 'nee' bedoelen. Daar hebben ze een heel eigen liegladder. ■